

...Instytut Politologii

Konferencja o mniejszościach narodowych

W dniach 8-9 września br. odbyła się w Instytucie Politologii międzynarodowa konferencja naukowa „Mniejszości narodowe Europy Środkowo-Wschodniej po upadku komunizmu”. Obrady otworzył JM Rektor UZ prof. dr hab. Czesław Osękowski. Podkreślił w swoim wystąpieniu, że badania nad historią mniejszości narodowych, ich kulturą i rolą w życiu społecznym prowadzi wielu pracowników naukowych naszej uczelni, nie tylko w Instytucie Politologii. Zyczył uczestnikom owocnych obrad.

W konferencji wzięło czynny udział 21 referentów z Polski oraz z zagranicy (Białoruś, Ukraina, Słowacja, Niemcy).

Goście przedstawili w swoich referatach sytuację mniejszości narodowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Ze szczególnym zainteresowaniem wysłuchano informacji o położeniu ludności polskiej na Białorusi i Ukrainie. Wystąpienie dr. hab. Aleksandra Smalianczuka (Białoruski Instytut Prawa w Grodnie) miało dramatyczny charakter. Stwierdził, że w okresie demokratycznych rządów na Białorusi położenie ludności polskiej było stosunkowo dobre. Po objęciu władzy przez Aleksandra Łukaszenkę uległo znacznemu pogorszeniu. Przedstawił liczne przykłady szykan i represji jakim poddawani są działacze polskiej mniejszości w jego kraju. Podkreślił jednak, że w podobny sposób są prześladowani działacze białoruskiej opozycji demokratycznej. Doc. dr Władysław Strużyński (Uniwersytet w Czerniowcach – Ukraina) określił politykę państwa ukraińskiego, wobec mniejszości narodowych jako liberalną. Poważnym problemem jest natomiast rozbitcie społeczności polskiej na Ukrainie. Działa wiele organizacji, które konkurują między sobą. Dużą część energii działacze pochłaniają wzajemne spory, spowodowane często – zdaniem doc. Strużyńskiego – nadmierne wygórowanymi ambicjami. Słowa krytyki kierował referent w stosunku do duchowieństwa rzymskokatolickiego na Ukrainie. W Kościele występuje silna tendencja do ukrainizacji. Wprowadzany jest język ukraiński do liturgii. W tym języku są także, coraz częściej głoszone kazania. Kościół, który do niedawna był jedną z głównych podstaw polskiej odrębności na Ukrainie staje się nierzadko – zdaniem referenta – narzędziem rutenizacji.

Podobne zarzuty kierował, w stosunku do duchowieństwa greckokatolickiego i prawosławnego na Słowacji prof. Mikulas Mušinka (Uniwersytet w Prešovie – Słowacja). Cerkwie, które do niedawna były ostoją odrębności ukraińskiej na Słowacji stały się faktycznie ośrodkami słowakizacji. Referent podkreślał, że wiele szkód wyrządził lokalnej społeczności podział na orientację ukraińską oraz „rusińską”. Podobna sytuacja utrzymuje się po polskiej stronie, gdzie także istnieją podziały na Ukraińców i Łemków. Profesor Mušinka stwierdził zdecydowanie, że zarówno słowaccy Rusini jak i polscy Łemkowie są częścią narodu ukraińskiego. Także dr hab. Eugeniusz Mirownicz, prof. UwB (Polska), przedstawiając sytuację mniejszości białoruskiej w Polsce stwierdził, że cerkwie prawosławne na białostocczyźnie są często ośrodkami polonizacji Białorusinów. Referent opisał nagonkę prasową, jaką od pewnego czasu prowadzi część lokalnej prasy polskiej przeciwko działaczom białoruskim. Także administracja państwowa na białostocczyźnie często nie rozumie potrzeb mniejszości białoruskiej. W wielu wystąpieniach pojawiała się kwestia zmniejszającego się przyrostu naturalnego ludności w naszej części kontynentu europejskiego. Zjawisko to dotyka także większe narody, lecz dla mniejszości narodowych jest szczególnie niebezpieczne.

Konferencję zakończyła ożywiona i niekiedy gorąca dyskusja. Uczestnicy stwierdzili, że ich wiedza na temat mniejszości narodowych uległa znacznemu poszerzeniu. Podkreślano potrzebę organizowania podobnych konferencji także w przyszłości.

Bohdan Halczak*

*Autor jest profesorem, pracownikiem Instytutu Politologii na Wydziale Humanistycznym

OBRADY OTWORZYŁ JM REKTOR UZ PROF. CZESŁAW OSĘKOWSKI

...Instytut Socjologii

W dniach 23 – 24 maja 2005r. odbyła się w Zielonej Górze konferencja pt. „Teoretyczne podstawy socjologii wiedzy i nauki” zorganizowana przez Zakład Socjologii Wiedzy Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Zakład Socjologii Wiedzy Instytutu Filozofii UMCS w Lublinie. Kierownikami

mocnemu programowi socjologii wiedzy poświęcone były wystąpienia Marceliny Zuber (UWr), Radosława Sojaka (UMK), Ewy Bińczyk (UMK) oraz Krzysztofa Abriszewskiego (UMK). Natomiast socjologię wiedzy Foucaulta przedstawił Marek Żyromski (UAM).

Ogółem w czasie dwudniowych obrad wygłoszo-

**wydział
nauk
pedagogicznych
i społecznych**

OBRADY

naukowymi konferencji byli Mirosław Chałubiński ze strony UZ oraz Jadwiga Mizińska oraz Paweł Bytniewski ze strony UMCS.

Celem konferencji była prezentacja problematyki związanej z tradycyjną i współczesną teorią socjologii wiedzy. Konferencja miała charakter seminarium naukowego z dyskusją nad przygotowanymi tekstami. Uczestniczyło w niej wielu socjologów i filozofów z różnych ośrodków akademickich w kraju, przede wszystkim z Warszawy, Lublina oraz Zielonej Góry.

Referat wprowadzający pt. „Epistemologiczno – epistemiczna struktura problematyki socjologii wiedzy. Epistemologia, etiologia, socjologia wiedzy” wygłosił Paweł Bytniewski (UMCS). Obrady o charakterze plenarnym podzielone były na cztery części: 1. Zagadnienia ogólne i zastosowania socjologii wiedzy; 2. Klasyfikacja socjologii wiedzy; 3. Socjologia wiedzy i nauki a problemy współczesnego świata; 4. Nieklasyczne socjologie wiedzy.

W ostatniej części sesji omawiano nieklasyczne socjologie wiedzy. Referat dotyczący socjologii interpretatywnej wygłosiła Grażyna Woroniecka (UWM). Konceptjom Bruna Latuora oraz tzw.

no 23 referaty. Towarzyszyły im ożywione dyskusje. Uczestnicy wyrażali zadowolenie z możliwości spotkania się w gronie specjalistów z zakresu socjologii wiedzy, ponieważ konferencje o tej tematyce odbywają się nader rzadko. Plonem seminarium ma być publikacja tomu pokonferencyjnego, a w przyszłym roku studiów poświęconych podstawom teoretycznym socjologii wiedzy.

Iwona Kaczmarek-Murzyniec

UCZESTNICY KONFERENCJI